

SALVS REI PVBLICAE SVPREMA LEX ESTO.

VYBRANÁ
TÉMATA

**STAV JEDNÁNÍ O STATUSU KOSOVA A PŘÍPRAVA
EVROPSKÉ CIVILNÍ MISE**

(4/2007)

Václav Štěrba

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny
Parlamentní institut

OBSAH

1. JEDNÁNÍ O BUDOUCÍM STATUTU KOSOVA	3
2. VARIANTA DALŠÍHO VÝVOJE.....	3
3. PŘÍPRAVA CIVILNÍ MISE EU	4

STAV JEDNÁNÍ O STATUSU KOSOVA A PŘÍPRAVA EVROPSKÉ CIVILNÍ MISE

1. Jednání o budoucím statutu Kosova¹

Původní plán předpokládal ukončení jednání o budoucím statusu Kosova a předložení Ahtisaariho návrhu na řešení do konce roku 2006. S ohledem na srbskou vnitropolitickou situaci (přijetí nové ústavy a vyhlášení předčasných voleb) rozhodl Ahtisaari o odkladu zveřejnění svého návrhu až po parlamentních volbách, které se konají 21. ledna 2007. Následně pojedí do Bělehradu a Prištiny své závěry konzultovat. Na základě konzultací se srbskou a kosovskou vládou a v rámci kontaktní skupiny by měl do konce března předložit svou závěrečnou zprávu Radě bezpečnosti OSN.

Rozdílnost postojů mezinárodních aktérů budoucí vývoj značně komplikuje. Zatímco Ahtisaari a tři členové kontaktní skupiny (USA, Velká Británie a Francie) rozhodně nechtějí rozhodnutí nijak odkládat – věc by Radě bezpečnosti předložili nejpozději v březnu 2007 – další evropští členové kontaktní skupiny (Itálie, Německo) naopak chtějí dát nové povolební srbské vládě více času na její zformování a vytvoření pozice ke Kosovu. Některé další členské státy EU (Španělsko, Řecko, Kypr) obecně tíhnou spíše k srbskému postoji, který odloučení Kosova od Srbska stále jednoznačně odmítá.

Komplikací by dále mohl způsobit těsný výsledek voleb, který by zřejmě protáhl formování nové vlády na mnoho měsíců (tak jako po volbách v prosinci 2003).

Největším problémem pak zůstává postoj Ruska, které odmítá jakékoli řešení, které by bylo Srbům vnuceno. Ahtisaariho zprávu nepovažuje za hotové řešení, nýbrž za základ pro další kolo jednání. Přijetí rozhodnutí Rady bezpečnosti o udělení nezávislosti Kosovu by Rusko s největší pravděpodobností vetovalo.²

2. Varianta dalšího vývoje

Jednu z možných variant řešení statutu Kosova nastínil ve svém článku Borut Grgic, ředitel Institutu pro strategická studia v Lublani.³

Resumé z analýzy Boruta Grgice

Byť dnes již téměř nikdo nepochybuje o budoucí nezávislosti Kosova, Ahtisaariho zpráva přímo udělení nezávislosti nedoporučí. Místo toho, s největší pravděpodobností, zpráva bude „pouze“ konstatovat, že Kosovo má kapacity k tomu stát se samostatným státem (má funkční instituce, zákony, daňový systém atd.).

¹ Podrobně k jednáním o budoucím statusu Kosova viz také Informační podklad PI. č. 3.052

² Tyto a další postřehy k okolnostem jednání a postojům států viz aktuální studie International Crisis Group: *Kosovos' Status: Difficult Months Ahead*. Ke stažení [ZDE](#).

³ GRGIC, Borut: *Kosovo's next phase of transition*. Prosinec 2006. ke stažení [ZDE](#).

Je totiž nerealistické očekávat, že by Rada bezpečnosti rozhodla o nezávislosti Kosova (zejm. s ohledem na ruské veto). Pokud však Rada bezpečnosti pouze vezme na vědomí Ahtisaariho zprávu, de facto tak potvrdí její závěry o schopnostech Kosova vládnout si samo. Tím se vytvoří mezinárodně-právní kontext, který umožní kosovské vládě vyhlásit nezávislost.

Pro skutečnou státní suverenitu je však zapotřebí, aby tato byla respektována ostatními členy mezinárodního společenství. Bude tedy záležet na kosovské vládě, zda dokáže na svém území udržet politickou stabilitu a zajistit efektivní ochranu menšin a hospodářskou obnovu země. Pokud se to kosovské vládě podaří, nebude důvod její legitimitu zpochybňovat. V opačném případě dostanou odpůrci kosovské nezávislosti silný argument ve svůj prospěch.

Nejednalo by se tedy o okamžitou nezávislost, Kosovo by nezískalo ihned křeslo v OSN. Byla by to nezávislost „postupně přicházející“, kterou by si Kosovo muselo zasloužit. Pokrok v tomto směru by se přímo odvíjel od schopností kosovské vlády a dalších kosovských orgánů.

Pro splnění tohoto úkolu bude zapotřebí pokračující přítomnosti KFOR, OBSE a Evropské unie v zemi. Evropská unie i nadále zůstává hlavním garantem hospodářského rozvoje a demokratické a sociální tranzice v Kosovu.

3. Příprava civilní mise EU

Ahtisaariho zpráva bude obsahovat též doporučení k pokračující přítomnosti mezinárodního společenství v Kosovu. Zde by hlavní roli měla hrát Evropská unie. Pravděpodobně se bude jednat o zřízení úřadu Mezinárodní civilní správy (International Civilian Office - ICO) v čele s Mezinárodním civilním představitelem (International Civilian Representative - ICR) který by byl zároveň zvláštním zástupcem EU pro Kosovo. Hlavním úkolem Mezinárodní civilní správy by byl dohled nad implementací statusu. V Kosovu by dále působila civilní mise na podporu vlády zákona.

Za těmito účely vyslala Evropská unie do Kosova dva přípravné týmy.

- 1) Přípravný tým pro mezinárodní civilní misi⁴, jehož úkolem je analyzovat požadavky v oblasti struktury a finančního a personálního zajištění přechodu pravomocí z UNMIK na kosovské orgány a na ICO.

⁴ [2006/653/SZBP](#)

- 2) Plánovací tým pro budoucí civilní misi na podporu vlády zákona.⁵ Tato mise působí v Kosovu již od května 2006 a aktuálně bylo rozhodnuto o jejím prodloužení do konce května 2007. Cílem plánovacího týmu je připravit půdu pro působení budoucí civilní mise (zajistit infrastrukturu, analyzovat potřeby). Cílem budoucí civilní mise bude monitorování a poradenství v oblasti vlády zákona (zejm. soudnictví) a měla by mít i některé výkonné pravomoci v oblasti policejní správy, zachování veřejného pořádku, celní a pohraniční správy apod. Předpokládané náklady mise v roce 2007 jsou odhadovány na 110 milionů eur, resp. 80 milionů eur ročně pro následující roky. Zahájení mise závisí na rozhodnutí o budoucím statusu, s největší pravděpodobností pak nelze očekávat její začátek před 1. červnem 2007.

Pokud jde o ekonomickou obnovu Kosova, v průběhu několika měsíců po určení statusu Kosova by měla být svolána mezinárodní donorská konference. Již v současné době připravuje kosovská vláda ve spolupráci s Evropskou komisí, Světovou bankou a členskými státy EU Strategický plán pro rozvoj Kosova (Kosovo Development Strategy and Plan), který by měl určit priority a nástroje hospodářského rozvoje Kosova.

Na období 2007-2009 má Evropská komise v rámci Nástroje předvstupní pomoci vyčleněno pro Kosovo 194,2 milionů eur.

Relevantní odkazy a zdroje informací:

GRGIC, Borut: *Kosovo's next phase of transition*. Prosinec 2006. ke stažení [ZDE](#).

Kosovo's Status: Difficult Months Ahead. International Crisis Group, Europe Briefing No. 45, prosinec 2006. Ke stažení [ZDE](#).

Stav jednání o statusu Kosova. TIC č. 34/2006, Priština, 15.11. 2006.

Serbia and Kosovo: Current position and the way ahead. Informační dokument předsednictví, 30.11. 2006 – [16064/06](#).

⁵ [2006/304/SZBP](#)